- 101 -

KÂRİA SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 101., Nüzûl sıralamasına göre 30., Mufassal sûreler kısmının on dördüncü grubunun ikinci sûresi olan Kâria sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 11'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

1. "Gürültü koparacak olan, 2. Nedir o başa çarpıp gürültü koparacak olan? 3. O gürültü koparacak olanın ne olduğunu sen bilir misin? 4. O gün insanlar, ateş etrafında çırpınıp dökülen pervaneye dönecekler. 5. Dağlar, atılmış renkli yüne benzeyecekler. 6-7. Ama tartıları ağır gelen kimse hoş bir hayat içinde olacaktır. 8. Tartıları hafif gelenler ise, 9. Onların yeri bir çukurdur. 10. O çukurun ne olduğunu sen bilir misin? 11. O, kızgın bir ateştir."

Mekke'de, Mekke döneminin ilk yıllarında Rasûlullah efendimi-ze ve beraberindeki bir avuç müslümana karşı muhalefet fırtınalarının şiddetlendiği bir dönemde mü'minlere bir teselli, kâfirlere de bir tehdit oluşturmak üzere inmiş bir sûreyle karşı karşıyayız. Kur'an-ı Kerîm'in yüz birinci sûresi. On bir âyetten meydana gelmiştir. Fâsılası; he, pel-tek se ve şın harfleridir. Bu sûrenin Mekkî olduğu üzerinde hiç bir ihti-laf yoktur. Ayrıca muhtevasından, Mekke döneminin başlangıcında nazil olduğu anlaşılmaktadır. Sûre: adını, ilk âyetini teşkil eden ve kı-yamet isimlerinden biri olan "el-Kâria" kelimesinden almıştır. Bu keli-me, yalnızca sûrenin ismi değil aynı zamanda konusudur. Zira sûre-nin konusu tamamen kıyametle ilgilidir. Burada kıyametin birinci saf-hasından, ceza ve mükâfatın sonuna kadar, âhiret hayatının bir bütün olarak zikredilmiş olduğunu görüyoruz.

Adından da belli olduğu gibi insanların beyinlerinde patlaya-cak, insanların kalplerine ve kulaklarına çarpacak, yürekleri yerinden oynatıp kalpleri parça parça edecek, gökleri yarıp parça parça ede-cek, dağları ufalayıp tuz buz edecek, yıldızları yerlerinden söküp sağa sola atacak, güneşin ve ayın defterini dürecek, insanları hedefini şa-şırmış ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilmez bir vaziyette ke-lebekler gibi sağa sola uçuran kıyâmetten, kıyâmetin vukuundan, kı-yâmetin dehşetinden ve kıyâmetin kopuşuyla olacak hadiselerden söz eden bir sûre.

Yarın mutlak sûrette olacakları bu günden haber vererek in-sanları uyanıklılığa dâvet eden bir sûre. İnsanları önlerindeki kıyâmet gerçeğiyle uyaran, insanları pişmanlığa, ama iyi ameller yapmağa teşvik eden sonunda da çözümün Mîzanda ağır basacak, Allah katın-da değer ifade edecek ameller işleyerek hayatın da ölümün de Mîza-nın da sahibi olan Allah'ı memnun etmemiz gerektiğini ısrarla vurgula-yan bir sûre.

Sûrede son derece veciz, son derece ürpertici bir biçimde kı-yâmet ve safhâlârı ortaya konulduktan sonra kıyâmet sonrası gerçek-leşecek konu anlatılır. Hesap kitap ortaya konulur. Amellerin tartılaca-ğı terazi Mîzan gündeme getirilir. Ve insanlar Mîzanlarının ağırlığına ve hafifliğine göre mutlular mutsuzlar, mutlular bedbahtlar diye ikiye ayrılır. Ve bu hesaba göre yerleşim merkezleri ortaya konur. Mutlula-rın yerleşim merkezleri cennet, mutsuzların, bedbahtlarınkiyse cehen-nem olarak tespit edilir. İnsanları yaptıkları ve ettikleriyle yüz yüze ge-tirerek tekrar tekrar uyaran bir sûre.

"Kâria" sözü; haddi zatında çarpan, bir şeyin bir şeye çarpma-sından çıkan sert ses. Korkunç olay, büyük felaket (Ra'd,31) ve eziyet gibi manaları ifade eder. Ayrıca; "kâriatüddâr=evin sahası", "kâriatüt-tarık= yolun üst tarafı" vb. misaller de olduğu gibi, isim tamlaması ha-linde kullanıldığı zaman çeşitli anlamlara gelebilir (el-Cevherî, "es-Sihâh", Karaa mad.)

Bu sûredeki "el-Kâria" ise; "el-Hâkka", "et-Tâmme" "es-Sâh-ha" "el-Gâşiye" vb. gibi kıyamet isimlerinden birisidir. Kıyametin, "el-Kâria" diye isimlendirilmesinin nedeni hususunda çeşitli görüşler vardır. Bunlar: 1- İnsanların aklını alacak, ödlerini patlatacak olan ilk "say-ha"dır. "Sûr'a üflenince, Allah'ın diledikleri müstesna, göklerde ve yer-de kim varsa düşüp ölmüş olacaktır" (Zümer,68). buyurulduğu üzere bu olay, "sa'k" nefhasında olacaktır. "Yalnızca bir tek sayhayı bekli-yorlar " (Yâsîn,49) buyurulması da bunu te'yîd ediyor. 2- Âlemin altüst olması esnasında, gök cisimlerinin birbirleri ile şiddetle çarpışacakla-rından dolayıdır. 3- "Kâria", insanları korkuyla ve şiddetli gürültülerle çarpan demektir. Bu ise; gökte çatlama ve yarılma, güneş ve ayda katlanıp dürülme, dağlarda parçalanıp ufalanma, arzda dürülme ve değişme iledir. 4- Hak düşmanlarını, rezil ve rüsva ederek, azap ve büyük bir dehşetle çarpacağından dolayıdır.

Sûre, "el-Kâria"(l) diyerek, yalın bir kelime ile başlıyor. Bomba gibi bir tek kelime... Manası: "Felaket kapısını çalacak olan"(1). Mak-sat, ifadesi ve tonuyla bu korkunç ve devirici manayı vermek, böylece tüm dikkatleri kendine çekmek. Ardından gelen soru dehşeti daha da arttırıyor: "Nedir o felâket kapısını çalacak olan?" (2) Bu soru ile dinle-yenlerin merak ve korkusu büsbütün artıyor. Verilecek cevabı sabır-sızlıkla fakat endişeyle bekliyorlar. Nihayet verilen cevap, meseleyi yi-ne bilinmezliğe sürüklemekte: "Felâket kapısını çalacak olanın ne ol-duğunu bilir misin?" (3)

Hadise o kadar büyük ki, akıllar onu idrâk etmekten âciz, dü-şünceler onu tahayyül edemeyecek kadar zayıftır. Bundan sonra ge-len âyet, bu muazzam olayın mahiyetini anlatmak yerine, onun nasıl olacağını izah ediyor, Çünkü mahiyeti, idrak ve tasavvurun çok üstün-de bir şey: "O gün insanlar, çırpınıp yayılan pervaneler gibi olacak. Dağlar da atılmış renkli yünler gibi olacak" (4-5).

Buraya kadar olan bölümde, kıyametin ilk merhalesi, yani dün-ya nizamının altüst olacağı, olayın dehşeti karşısında insanların, ışık karşısındaki kelebeklerin her tarafa dağılışı gibi sağa sola koşuşacak-ları, dağların hallaç pamuğu gibi atılacağı zikrediliyor. Bundan sonraki bölümde, kıyametin ikinci safhasından, amellerine göre insanların âhi-retteki akıbetinden söz edilmektedir: "Artık kimin tartıları ağır gelirse, o, hoşnut olacağı bir hayat içersindedir " (6-7).

A'râf suresinde de "O gün tartı tam doğrudur. Kimin tartıları ağır gelirse işte onlar kurtuluşa erenlerdir" (A'râf,8) buyurulur. Sûre, âhirette bedbaht olacakların acıklı sonunu şu şekilde dile getirmek-tedir: "Ama kimin de tartıları hafif gelirse, artık onun anası hâviyedir" (8-9). 'Hâviye"; yüksek yerden aşağı düşmektir. Derin çukur veya uçurum manasına da gelir. Âyette geçen "ümmühü

hâviye=anası hâviyedir" sözü iki şekilde anlaşılabilir. Biri, tartısı hafif gelenlerin cehen-neme tepe taklak atılacakları manasına gelir. İkincisi; nasıl anne çocuk için bir sığınaksa, aynı şekilde "hâviye", tartıları hafif gelenler için anne kucağı gibi bir sığınaktır. Ne korkunç bir sığınak... "Hâviye" kapalı bir ifade. Bundan sonra gelen iki âyet onun ne olduğunu net bir şekilde izah etmektedir: "Onun ne olduğunu bilir misin sen? Kızgın bir ateştir " (10-11). Demek ki "hâviye" yalnızca bir çukur değil, aynı za-manda kor ateş ile dolu bir çukurdur. İşte, o tartısı hafif gelenlerin anası, varıp sığınacakları bir ana kucağıdır. Sûre, bu acı gerçekleri, zihinlere canlı bir tablo gibi nakşederek son bulmaktadır.

Evet özetle sûre kıyamet gününün dehşetine vurgu yapar. Resûlullah Efendimize; “sen kârianın ne olduğunu nereden bileceksin” ifadesi kıyametin şiddet ve dehşetinin bizzat yaşanmadıkça peygamber efendimiz tarafından bile gerçek anlamıyla bilinemeyeceğine işaret edilmektedir. Karia kelimesinin daha sonraki âyetlerde açıklanarak o gün insanların sağanak halinde uçuşup ateşe düşen pervaneler gibi, dağların ise atılmış renkli yün parçaları gibi olacağı belirtilir.

Sonra insanların dünya hayatındaki davranışlarına göre âhiret-te karşılaşacakları ceza ve elde edecekleri mükâfattan bahsedilir. Tartıları ağır gelenlerin memnun edici bir hayata kavuşacakları, tartıları hafif gelenlerin ise kızgın bir ateş uçurumuna yuvarlanacakları ha-ber verilir. 6. âyette geçen “mevazin” kelimesi, Arapça’da hem tartı aleti olan “mizan”ın hem de tartılan şey anlamına gelen; “mevzun” kelimesinin çoğuludur. Yâni hem insanların bizzat kendilerinin, hem de tüm amellerinin tartılacağını ifade etmektedir. Sûrede çarpıcı ve etkileyici ifadelerle yarınki hesap-kitap gündeme getirilirken, sorumluluk ilkesine dikkat çekilmektedir. Bu dünya hayatında yapılan hiçbir amelin karşılıksız kalmayacağı vurgulanmaktadır.

Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım.

Kaaria, Hakka, Tamme, Sahha gibi kıyâmetin isimlerinden birisidir. Kıyâmeti anlatan, kıyâmetin dehşetini çağrıştıran bir kelimedir. Sûrenin böyle bir kelimeyle başlaması aslında çok garip bir başlangıç. İnsan sözüne benzemeyen bir başlangıç. Beşer sözüyle hiç ilgisi olmayan bir hitap tarzı. Bakın Rabbimiz Kaaria dedi, sonra nedir bu Kaaria? dedi, sonra da bu Kaaria’nın ne demek olduğunu sen nereden bileceksin? Sen nereden anlayacaksın onun ne demek olduğunu? dedi. Biz insanlar böyle konuşmayız. Bizim konuşma stilimize benzemiyor Rabbimizin hitap tarzı. Rabbimiz soruyu peygamberine soruyor. Tabii bu soru cevap isteyen bir soru değil. Çünkü soruyu soran kim? Bilgi kendisinden olan Allah. Sorulan kim? Allah bilgisi olmadan hiçbir şey bilmesi mümkün olmayan bir insan. Öyleyse bu cevap bekleyen bir

soru değildir. Allah vahyini dilediği gibi gönderendir. “La yüs’elü amma yef’al” olan yani yaptıkları konusunda hiç kimseye hesap vermek zorunda olmayan, dilediğini dilediği biçimde yapma yetkisine sahip olan Rabbimiz işte burada da söze böyle başlıyor. Aslında bizim söz dizimimize, söz dizaynımıza uymayan bir ifade. Meselâ soba. Nedir soba? Bildiniz mi sobanın ne olduğunu? dedikten sonra: İşte kimileri soğukta donduktan sonra sobanın kıymetini anlarlar filân gibi bir cümle kurulmaz.

Öyleyse bu vahyin bir parçasıdır. Bunu insan sözü gibi anlamamalıyız. Allah böyle başlamıştır sözüne diyoruz ve iman ederek teslim oluyoruz. Sanki daha sûresinin başında Rabbimiz kendi sözüne, vahyine dikkat çekerek bize şunu öğütlüyor: “Kullarım! Dikkat edin, bu Kur’an Benim sözümdür! Sakın ha Benim sözlerimi kendi sözlerinize benzetmeyin! Sakın ha içinizden birisinin sözünü dinleyip te kulak ardı ettiğiniz veya çöpe attığınız gibi Benim sözlerimi de kulak ardı etmeye kalkmayın! Sakın dinleyip dinleyip de kenara almayın! Bunu Ben söylüyorum! Şu anda Ben konuşuyorum! Benim sözüm olarak dinleyin ve hayatınızı böylece düzenleyin!” diyerek, bizim dikkatlerimizi çekerek, intibaha dâvet ederek söze başlıyor Rabbimiz.

Çünkü bundan sonra ortaya konacak konu yeryüzünde en büyük, en Azîm bir konudur. Yeryüzünde en büyük hakikat olan, en büyük olay olan, gerçekleşmesi kesin olan tek olaydır, tek gerçektir, tek bilgidir. Tüm insanları en çok ilgilendirmesi gereken bir olay. Herkesin her şeyi bırakıp durup düşünmesi gereken bir gerçek. Kıyâmet gerçeği, ölüm ötesi hayat ve hesap, kitap, cennet ve cehennem gerçeği. Yeryüzünde bundan daha büyük, bundan daha önemli bir olay olamaz. İşte önemine binaen insanları uyanıklılığa dâvet eden bir hitap tarzıyla Rabbimizin sözlerine başladığını anlıyoruz.

Kaaria, şiddetle çarpan anlamına bir kelimedir. Bir cismin, bir kütlenin başka bir kütleye çarpması sonucunda çıkan dehşet verici sese Kaaria denir. Veya Kaaria en büyük olay, en büyük felâket anlamına gelir. Kapıları çalan, akılları zayi eden, kalpleri yerinden oynatıp yürekleri hoplatan felâket demektir. Korkunç dehşetiyle insanların kalplerini ve kulaklarını çarptığı için, insanların beyinlerinde patladığı için kıyâmete bu isim verilmiştir.

Nedir Kaaria? Kaaria’nın ne olduğunu sana ne bildirdi? Kim bildirdi Kaaria’yı sana? O müthiş hadise, o muazzam gerçek nedir sen bilir misin? Yani onun dehşetini, azametini sana ne anlatır? Hangi olay anlatır? Hangi örnek anlatır? Kim anlatabilir? Bunu sen kendi dirâyetinle anlayabilir misin? Kafanı çalıştırsan, aklını yoklasan, binlerce yıl düşünsen, binlerce insanı yardımına çağırsan, yerin dibine insen, gökyüzüne çıksan Kaaria’nın ne demek olduğunu anlayabilir misin? Kimden bilgi alabileceksin? Kim anlatabilecek bunu sana? Sen nasıl düşünürsen düşün, nasıl takdir edersen et senin takdirinden çok daha

büyüktür bu olay. Ey peygamberim, sen bunu nereden bileceksin? Bunu sana Benden başka anlatabilecek birileri var mı? Dinle öyleyse onu sana Ben anlatayım demektir bunun mânâsı. Kur'an'da bu kalıbın bu anlama geldiğini biliyoruz.

Tabii demin de ifade ettiğim gibi buradaki: Nedir o Kaaria sen bilir misin? ifadesi soru değil, Kaaria'nın dehşetini ortaya koymadır. O ne dehşetli ne korkunç bir Kaaria'dır bir bilsen gibi bir tekittir. Bundan sonraki âyette de Kaaria'nın gerçekleşmesinden sonra olup biteceklerden söz ederek şöyle buyuruyor Rabbimiz:

O gün insanlar ateş etrafında çırpınıp dökülen pervaneye dönecekler. O gün insanların pervaneler gibi her bir yana dağıldıkları gündür. Kıyâmetin, kıyamın vuku bulduğu o gün insanlar mantar bitiyormuş gibi korku içinde kabirlerinden çıkarlar, onların durumları sanki oraya buraya dağılan kelebeklerin durumu gibidir. Korkudan, dehşetten, şaşkınlıktan ne yapacaklarını bilemedikleri için tıpkı uçuşan kelebekler gibi dalga dalga birbirlerine girerler. Ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilemeyen her biri farklı yönde uçuşan şaşkın kelebekler gibidir insanlar. Böyle bir ortamda insanların âcizliklerinin, küçülüşlerinin ve çaresizliklerinin ortaya konduğu bir teşbihte bulunuyor Rabbimiz. Hedefini bile tayin edemeyen, ne olduğunu, başına nelerin geleceğini bile bilemeyen küçücük hayvanlar gibidir o gün insanlar. Bir sonraki sûrede anlatılan mal-mülk çokluklarından, makam, mansıp, saltanat, evlâd u ıyal ağırlıklarından soyutlanmış, tüm dünyalıklarını kaybetmiş küçücük ve basit kelebekler gibi korkudan tir tir titremektedir. Ya da tıpkı ateşe uçuşan kelebekler gibidir insanlar o gün. Kamer sûresinde de yayılmış çekirgeler olarak anlatır Rabbimiz o gün insanları.

"Ey Muhammed! Öyleyse onlardan yüz çevir; çağıran, görülmemiş ve tanınmamış bir şeye çağırdığı gün. Gözleri dalgın dalgın, çekirgeler gibi yayılmış, o çağırana koşarak kabirlerden çıkarlar. İnkârcılar: "Bu, zorlu bir gündür" derler."
(Kamer 6,7,8)

Ve o gün dağlar da yerlerinden sökülmüş, paramparça edilmiş renkli yünler gibi etrafa saçılmışlardır. Dağlar da tıpkı kelebekler gibi havada sağa sola uçuşan insanlar gibi parça parça olmuş, boşlukta uçuşmaya başlamıştır. Evet Kaaria'nın dehşetiyle dağlar bile böyle paramparça olup sağa sola savrulurken, onun etkisiyle dağlar bile erirken insan ne yapacak? İnsanın hali nice olur? diyor Rabbimiz.

Dağlar atılmış yün, hallaç pamuğu gibi hem paramparça olacak, hem de kazıklığı bitmiş olacak. Hani Nebe' sûresinde yeri tesbit etmek üzere,

yeryüzünün dengesini sağlamak üzere dağları kazıklar olarak oraya çaktık diyordu ya Rabbimiz, işte o kazıklar sökülecek, dağların kazıklığı bitecek. Yani o gün düzen bitmiş, dünyanın düzeni bitmiş olacak. Yeni bir düzene, yeni bir konuma geçilecek o gün. İnsanların imtihanı için kurulmuş olan bu dünyada imtihanın bitip te artık imtihan sonuçlarının açıklanması dönemi her şey bitecektir.

Dağlar yürütülecek, yerinden oynatılacak. Veya kökünden sökülüp atılacak, dağıtılacak, parça parça, tıpkı rengarenk yün parçaları gibi sağa sola uçuşmaya başlayacak. Bir anlama göre heba olacak. Yani rüzgarın kaldırdığı toz toprak zerrecikleri gibi olacak. Veya bir üçüncü anlamıyla serap gibi olacak dağlar. Yeryüzünde yıkılmaz sanılan ve insanlar için sığınma mekânizması bilinen dağın dağlığı bitecektir.

Buraya kadar Kaaria'nın, kıyâmetin birinci safhasını anlattı Rabbimiz. Biz Rasûlullah efendimizin hadisinden biliyoruz ki kıyâmetin üç safhası vardır: Nefha-i Ûlâ, Nefha-i Sâika ve Nefha-i kıyam li Rabbil âlemin. Birinci nefhada, yani ilk surda her şey donup kalacak. İkinci surun üfürülmesiyle her şey ölecek, üçüncü surla da her şey, herkes dirilecektir. Kaaria'nın birinci safhasında insanların ve dağların durumları anlatıldıktan sonra şimdi de diriliş ve sonrası anlatılacak. Mîzanlarının ağırlık ve hafifliğine göre, amellerinin iyilik ve kötülüğüne göre insanların mutlular ve mutsuzlar diye ikiye ayrılacağı anlatılacak. Bakın Rabbimiz şöyle buyurur:

Kimin mîzanı ağır basarsa artık o hoşnut olunan razı olunan bir hayatın içindedir. Ama kimin mîzanı da hafif gelirse onun anası da haviyedir. Burada "mevazîn" kelimesi kullanılmış. Bu kelime ya "mîzan" kelimesinin çoğuludur ya da "mevzun" kelimesinin çoğuludur. Eğer mîzan kelimesinin çoğulu kabul edersek o zaman terazisinin ağır basması yani terazisinin hayır kefesine konulanların ağır basması, ya da terazisinde iyi amellerinin ağır basması anlamınadır. Yok eğer mevzun kelimesinin çoğulu kabul edersek o zaman da Allah katında değer ifade eden, Allah katında ağırlığı olan amellerinin ağır basması anlamınadır ki aslında her ikisi de sonuçta aynı kapıya çıkmaktadır.

Birinci mânâya düşündüğümüz zaman bu âyete göre yarın amelleri tartmak üzere bir mîzan konulacak. Bir ölçü, bir tartı va'z edilecek ki yarın bizce meçhul, bizce malum değil o. Ama bizler mahiyetini bilmesek de anlamasak da âhirete müteallik her bir iman konusuna olduğu gibi inanıyoruz. İnanıyoruz ki yarın Rabbimiz bizim amellerimizi tartmak, değerlendirmek için bir mîzan va'z edecektir. Yine Kur'an-ı Kerîm'in başka yerlerinde Rabbimiz anlatır:

"Kıyâmet günü doğru teraziler kurarız; hiçbir kimse haksızlığa uğratılmaz. Hardal tanesi kadar olsa bile yapılanı ortaya koyarız. Hesap gören olarak Biz yeteriz."

(Enbiyâ 47)

Yine Mü'minun sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Tartıları ağır gelenler, işte onlar kurtuluşa ermiş olanlardır Tartıları hafif gelenler, işte onlar, kendilerine yazık edenlerdir, cehennemde temellidirler."
(Mü'minûn 102,103)

Mü'minler için böyle bir mîzan konulacağını anlatan Rabbimiz Kehf sûresinin 105. âyetinde kâfirler için terazi konulmayacağını, onların amellerini değerlendirmeye bile tabi tutmayacağını anlatır. Peygamber efendimiz de Buhârî'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

"Muhakkak ki kıyâmet günü iri yarı şişman bir adam gelecek de Allah katında sineğin kanadı kadar bir ağırlığı olmayacak" buyurduktan sonra da ***"isterseniz Kehf sûresinin 105. âyetini okuyun"***

buyurmuştur.

Kâfirler için böyle bir mîzanın konulmayacağını, onların amellerinin ciddiye alınmayacağını anlatan Allah'ın Resûlü, Abdullah ibni Mes'ud efendimizin incecik bacaklarına gülüşen kimselere şöyle buyuruyordu:

"Onun bacakları incedir diye gülmeyin, Allah'a ye-min ederim ki o bacaklar mîzanda Uhut'tan daha ağır geleceklerdir."

Bizce malum olmayan hakikatler, misallerle anlatılır. Meselâ Rabbimiz bizim görmediğimiz, duyularımızla idrak edemediğimiz gay-bî bir konu olan cenneti anlatırken ırmaklar hûriler, ğılmanlar, elmalar, incirler, üzümler, atlas elbiseler, inciler, zebercetler vs. ile anlatır.

Kur'an ve sünnette ortaya konduğuna göre öyle bir terazi düşüneceğiz ki bu terazide kul kendisi tartılacak, sözleri, ameli, düşünceleri, kelimeleri, eceli, rızkı her şeyi tartılacak. Tabii biz hep iki kefeli bir terazi düşünüyoruz. Onun içindir ki tamam bu terazinin bir kefesine bizim amellerimiz konacaktır anladık da, acaba bu terazinin öbür kefesinde ne olacak, diyoruz. Ama şimdi elektronik teraziler çıktı. Artık iki kefeye gerek olmadığını, tek kefeli bir terazinin de olabileceğini gördük. Bir de şöyle düşünüyoruz. Tamam maddî şeylerin tartılabileceğini anlıyoruz da, acaba madde olmayan amel, cisim olmayan düşünce, niyet nasıl tartılacak? Acaba bir söz, bir hareket nasıl ölçülecek? Bunu nasıl anlayacağız?

Hani yaşadığımız şu dünyada biz de tartarız değil mi? Bir şahsı, bir düşünceyi, bir hareketi bir tavrı biz de ölçüp tartarız. Bir kooperatifte birine bir görev verilecekse, hemen kendisine verilecek o görev nedeniyle o kimseyi şöyle bir ölçüp tartarız ve “tamam bu işin ehli odur”, ya da “olmaz, bu iş onun işi değildir” deriz. İşte Rabbimizin yarın koyacağı terazi, mîzan hem ameli, hem imanı, hem düşünceyi, hem ameli, hem kişiyi o ameli işlemeye sevk eden niyeti, yani adamın ciğerini, barsaklarını bile tartabilecek bir terazi. İşte anlıyoruz ki yarın böyle bir terazide Allah amellerimizi tartacaktır.

Kur’an’ın başka yerlerinde buyurulduğuna göre bu mizan hak bir mîzan olacaktır. O gün mîzan hakla kurulacaktır. Hak bir mîzan konulacak. Bu öyle bir terazidir ki, öyle bir mîzandır ki hiç kimseyi en küçük bir haksızlığa maruz bırakmadan tüm yaptıklarını, tüm amellerini, o amelleri işlerken taşıdığı niyetlerini tartıp değerlendirecektir. Kişinin amelleri mi tartılacak, yoksa amel defterleri mi tartılacak? Yoksa o amelleri işleyen kişinin kendisi mi tartılacak bunun münakaşasına girmeye gerek yoktur. Belki de bunların hepsi birden tartılacak ve değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Mîzanın, terazinin hak oluşu, hak olarak konuşu onda hakka istinad etmeyen, haktan başka şeylere dayanarak yapılan hiçbir amelin ağırlığının olmayacağı, değerlendirmeye tabi tutulmayacağı anlamına gelmektedir. Kimi ameller değer ifade ederken kimilerinin hiçbir değeri olmayacak. Peki bunu nereden bileceğiz?

Rabbimiz kendi katında değer ifade eden amelleri bu dünyada kitabıyla bize haber vermiştir. Hangi ameller değerli, hangileri değersiz, hangileri ağır, hangileri hafif, bunları Rabbimiz kitabında anlatmıştır. Bu konuda vahiy kriterdir, kıstastır. Bakın Şûrâ sûresinde bir âyet-i kerîmesinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

“Gerçekten Kitabı ve ölçüyü indiren Allah’tır. Ne bilirsin, belki de kıyâmet saati yakındır.”
(Şûrâ 17)

Allah, kitabını hak olarak, hukuk olarak indiren ve mîzanı da hak olarak indirendir. Bu kitapla birlikte ince bir adâlet terazisi de indirmiştir Allah ki, O her şeyi ölçer, her konuda ölçüyü va’z eder, tüm hakları O belirler, tüm amel ve hareketleri O mizana vurur, her şeyi O dengeye getirir. Evet kitap kıstastır ya da tasdik makamıdır. İşte dünyada bu kitaba göre hareket edenler, amellerini bu kitabın âyetleri doğrultusunda işleyenler, bu kitabı kendilerine hareket noktası kabul ederek yaşayanların amelleri Allah katında değer ifade edecek,

ağır basacak, bu kitaptan habersiz yaşayanların amelleri de Allah katında hiçbir değer ifade etmeyecektir.

Evet kitap kıstastır, tüm amel ve kavillerde kitap mîzandır ya da bu kitap her amel için tasdik makamıdır. Kendisine arzedilen şeylerin doğruluğunu, bâtıllığını tasdik etme makamındadır Kur'an. Bu iyi ameldir, bu kötü ameldir, bu sâlihtir, bu gayri sâlihtir, bu Allah'ın rızasına uygun ameldir, Allah'ın razı olduğu eylemdir, bu Allah'ın istediği hayat tarzıdır, bu Allah'ın istediği sistemdir, Allah'ın emrettiği eğitim sitemi budur, Allah'ın razı olduğu kıyafet budur, Allah'ın istediği kazanma harcama budur diye önüne tasdik için sunulan şeyi tasdik etmek veya reddetmek makamındadır Kur'an.

Kur'an, hayatın mîzanıdır. Kur'an'ın böyle bir dinamizmi vardır. Tüm amellerin ölçüsüdür Kur'an. Yani şöyle bir düğün modeli, şöyle bir kazanç modeli, şöyle bir terbiye modeli, böyle bir çocuk eğitimi modeli, böyle bir namaz modeli, şöyle bir zikir modeli veya şöyle bir tapınma modeli veya böyle bir ulviyet kutsiyet modeli, böyle bir takva modelini Kur'an'a arz edersiniz. Ey Kur'an! Ey yüce Kur'an! Biz düşündük taşındık bunu münâsip gördük! Biz bunu Tevrat'tan aldık! Biz bunu İncil'den bulduk! Allah demişti bunu, Mûsâ demişti, Îsâ demişti bunu! Filânların falanların hatırı içindi! Bakar ona, eğer tasdik ederse, tamamdır doğrudur, münâsiptir derse tamam o doğrudur. Yok tasdik etmezse işi bitmiştir onun diyoruz. Kitabın doğru demediği hiçbir amel, hiçbir düşünce, hiçbir eylem Allah katında makbul değildir. İşte buradaki mîzandan kasıt kitabın bu kıstas oluşu, terazi oluşu özelliğidir.

Veya bu mîzan ile kast edilen şeyin bu kitabın sosyal hayatta uygulanan ve terazi gibi her şeyi yerli yerine oturtan, her şeyi en güzel ve en doğru biçimde tartarak hak ve bâtılın, doğru ve yanlışın, zulüm ve adâletin farkını ortaya koyan her şeyi ortaya çıkaran şeriattır olduğu da belirtilmiştir. Yani bu kitabın pratiği anlamına gelen şeriat hayata bir hakim oldu mu, her şey dengeye gelecek, her inanç her düşünce, her anlayış, her amel tartılarak sonucunun ve değerinin ne olduğu açıkça ortaya dökülecektir.

Demek ki dünyada mîzan olan, kıstas olan, hakkı bâtılı ortaya koyan bu kitaba istinâd ederek yapılan ameller değerlendirilmeye tabi tutulacak, buna dayanmayanlar ise hiçbir değer ifade etmeyecek, değerlendirilmeye bile tabi tutulmayacaktır. Hattâ bakın yine Kur'an-ı Kerîm'de kâfirler için mîzan konulmayacağı, tartı tutulmayacağı, onların amellerinin değerlendirilmeye bile alınmayacağı anlatılmaktadır:

"Bunlar, Rablerinin âyetlerini ve O'na kavuşmayı inkâr edenlerdir. Bu yüzden işleri boşa gitmiştir. Kıyâmet günü Biz onlara değer vermeyeceğiz.

İşte bunlar Rablerinin âyetlerini ve ona kavuşmayı inkâr eden kimselerdir. Allah'ın kendilerine yol göstermek üzere gönderdiği kitabının âyetlerini inkâr etmişler. Allah'ın âyetlerini örtmüşler, âyetleri gündemlerinden düşürmüşler, âyetlerden habersiz bir hayat yaşamışlar ve de O'na kavuşacakları günü hesaplarına katmadan yaşamışlar. Yaşadıkları bu hayatın sonunda kendilerinden hesap sorulmayacak zannederek yaşamışlar. Onun için tüm amelleri boşa gitmiştir. Rab-imiz buyurur ki, "Biz onlar içim kıyâmet günü her hangi bir tartı da tut-ayacağız." Onların amelleri asla değerlendirmeye tabi tutulmayacaklardır. Amellerinin hiçbir değeri olmayacaktır yani. Ne yaparlarsa yapsınlar, isterse büyük büyük ameller işlesinler, fabrikalar, yollar, köprüler kursunlar, açları doyurup çıplakları giydirsinler, değil mi ki tüm bu amellerinin yaptırıcısı Allah değil, hepsi boştur bunların. Onların dünya hayatında tüm sa'yleri, tüm mesaileri, tüm yaptıkları ve kazandıkları boşa gitmiştir.

Ya da onlar tüm çabalarını, tüm plan ve programlarını dünya adına harcamış kimselerdir. Yani bunlar dünyayı kıble dinmiş, tüm plan ve programlarını dünyayı kazanmak adına yapmışlar, dünyalık elde etmek üzere, dünyada zengin ve başarılı olmak üzere yapmış insanlardır. Tüm yatırımlarını dünyada kalıcı ve âhirete intikal etmeyici şeylere yapmışlardır. Dünyada zengin olmak ve dünyada başarmak onların tek amacıydı. Âhiret adına bir endişeleri yoktu onların. Bu yüzden hayatlarında Allah'ı diskalifiye etmişler, peygamberi unutmuşlar, kitabı yok farz etmişler, hesabı yok farz etmişlerdi. Hesabı yok farz edince de kendilerini her türlü sorumluluktan âzâde saymışlar ve tıpkı hayvanlar gibi, ipini koparmış danalar gibi sorumsuzca bir hayat yaşamışlardı.

Bunu yaparken de çok iyi bir şey yaptıklarını zannetmişler. Böylece hayatlarını mahvetmişler. Tüm yaptıkları boşa gitmiş, kendilerini de, kendilerine verilen imkânlarını da boşa harcamışlar. Çünkü yaptıkları ve kazandıklarının tamamı dünyada kalmıştır. Zaten bu tür insanlar sermayelerini bile kaybetmiş insanlardır. Sermayeyi kaybeden birinin kâr etmesi de düşünülemez.

Evet o gün hak bir mîzan kurulacak ve tartıları ağır gelenler, amelleri değerlendirmeye tabi tutulanlar, iyilikleri kötülüklerine galip gelenler ebediyen kurtuluşa erecektir.

Ama tartıları hafif gelenler, amelleri değerlendirilmeye lâyık görülmeyenler, amelleri kitaba uymayanlar, amelleri vahye mutabakat etmeyenler, kötülükleri iyiliklerine galip gelenler, yaptıkları, hayatları hakka istinat etmeyenler vahiyden kaynaklanmayan amelleri hakka mutabık amellerinden fazla olanlar Allah'ın âyetlerine, Allah'ın kitabına zulmettiklerinden ötürü, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın hayat programını yok farz edip yaşadıklarından, kitaptan habersiz amel işlediklerinden, âyetlerin fonksiyonunu değiştirdiklerinden ötürü hüsrana mahkum olacaklardır.

O halde bütün bu âyetler karşısında şunu hiçbir zaman unutmayacağız ki cennete amellerle girilecektir, cennet amellerle kazanılacaktır. Amele dönüştürülmemiş mücerret bir iman, cenneti kazanmaya yetmeyecektir. Ama şunu da ifade edelim ki sadece amelle de cennete girilmiyor, amelle beraber Rabbimizin rahmeti de olmalıdır. Rabbimizin rahmeti de O'nun bizden istediği sâlih amellere koşmamız ve o amelleri işlerken de O'nun rızasına uygun niyet taşımamızla, yani Allah için muttakî olmakla, tüm hayatı Allah için yaşamakla mümkün olacaktır. Çünkü Rabbimiz kitabının her bir bölümünde bizden bunu istemektedir. Kitabının her bir bölümünde sürekli Rabbimiz Bana kul olun diyor. Benim istediğim şekilde yaşayın diyor. Benim size gönderdiğim hayat programını yaşayın diyor. Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmadan, Allah'ın bizim adımıza gönderdiği hayat programını uygulamadan, hayatı Allah adına yaşayan muttakî kullar olmadan Allah'ın rahmetine ermek mümkün değildir. Allah'ın rahmetine lâyık olmadan da cennete ulaşmak mümkün değildir.

Evet mîzanı ağır basanlar, hayırları şerlerinden, iyilikleri kötülüklerinden, sevapları günahlarından ağır gelenler, yahut amelleri, hayatları Allah katında değer ifade edenler, Allah katında ağırlığı olanlar, yaptıklarını kitap kaynaklı, vahiy kaynaklı yapanlar, razı olacakları bir hayatın içindedirler. Cennette hoşnutluk içindedirler. Razı olacakları bir cennet hayatı içinde Rablerinin ağırlamasıyla ağırlanacaklardır. Onlar için orada büyük bir ağırlanma vardır. Orada Allah'ın sonsuz lütfuna ve ebedî ağırlamasına gidiyor o mü'minler. Orada mahrumiyet yoktur, orada sıkıntı yoktur. Orada hoşlanılmayan hiçbir şey yoktur. Orada rıza vardır, orada hoşnutluk ve mutluluk vardır.

Yani Allah'ın nimetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi vardır orada. Orada Allah'ın nimetlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hissedilecektir. Sevinciniz yüzünüzde, gözünüzde, halinizde ve tavırlarınızda etrafa taşacaktır. Yani onları görenler her taraflarından bu nimetlerin sevincinin aktığını hissedecekler. Cennette Rabbinizin sizin için hazırladığı nimetlerin eseri her halinizden görünür biçimde sevindirileceksiniz. Süslenip ziynetlen-dirileceksiniz. İkram olunacaksınız. Cennet sizinle özdeş olacak, içinize dışınıza sinecek ve tüm zerrelerinizde etkisini gösterecektir. Allah'ın rahmeti sizi çepeçevre kuşatacak ve Allah'ın nimetleriyle iç içe olduğunuzu her an hissedeceksiniz de bütün bunların Rabbinizden geldiği şuuru içinde Rabbinize karşı sürekli bir hayranlık ve şükran duygusu içinde olacaksınız.

Evet orada razı olacakları bir hayatı yaşayacaklar mü'minler. Orada onlar için canlarının çektiği, gözlerinin zevk alıp lezzet duyduğu şeyler vardır. Cennette insanın zevkine keder verecek, gözünü ve be-diî zevkini yok edecek

hiçbir şey yoktur. Cennet nimetleri içinde insanın burun kıvırma, iştahsızlık veya beğenmeme gibi herhangi bir şey yoktur. Beğenerek, arzu içinde onlardan istifade edeceğiz inşallah. Hani damak zevki mi, başka zevkler mi her şey var orada. Ama tabiî fıtraten kötü olan şeyler de istenmeyecektir.

İşte cennetteki razı olacağımız, hoşnut olacağımız bütün bu nimetler içinde biz sevdiğimiz Rabbimizin rızasını, Rabbimizin hoşnutluğunu birlikte yudumlayacağız. Hem nimetin kendi güzelliği, hem de onu bize sunan Rabbimizin güzelliği, O'nun bizden, bizim de O'ndan razı oluş güzelliğimiz o nimetlere kendilerine can atma özelliği kazandıracaktır. Çünkü dünyadayken zaten mü'minler Allah'tan razı olmuşlardı. Allah'tan ve O'ndan gelenlerden razı olmuşlardı. Din adına en güzelini, hayat adına en güzelini, hayat programı ve sistem adına en güzelini, hukuk adına, eğitim adına, kanun adına, kazanç adına, eşya adına, ev tefrişi adına en güzelini Allah'ınkileri bilmişler, Allah'ınkin-den hoşlanıp razı olmuşlardı. Hayatlarını hep Allah'a sorarak yaşamışlardı. Allah'ın razı olmadığı, Allah'tan izin almadıkları şeylerden nefret etmişler, uzak durmuşlardı. Hayat programlarını insanlardan veya toplumdan, Avrupa'dan, Amerika'dan, İsviçre'den, Fransa'dan almaya kalkışmamışlardı. Sadece Allah'ınkilerden razı olmuşlar, kulluklarını sadece Allah'a yapmaya çalışmışlardı. Onlar böylece Allah'tan razı olunca Allah da onlardan razı olmuştu. Ve işte razı olduğu kullarına razı olacakları bir hayatı sunuyordu Allah.

Şimdi bu durumda kendimizi bir sorgulayalım. Eğer İslâm'dan razı değilseniz, eğer Kur'an sizi sıkıyorsa, eğer hadislerden zevk al-mıyorsanız, eğer kitap ve sünneti öğrenmeye isteksizseniz, eğer namazdan, abdestten, tesettürden, hacdan, zekâttan hoşlanmıyorsanız, eğer mü'minlerle beraberlik sizi sıkıyorsa, eğer dinden, âyetten, peygamberden bahsetmekten sıkılıyorsanız, Cenâb-ı Hak'ı hatırlamak, âhireti, hesabı, kitabı düşünmek size zevk vermiyorsa, yani eğer Allah'tan ve O'nun size gönderdiği hayat programından razı değilseniz o zaman kesinlikle söyleyebilirim ki siz bir pislik içindesiniz. Yani siz Allah'tan ve Allah'ın hayat programından razı değil, necasetten razısınız veya pislikten hoşlanıyorsunuz demektir ki, yaşadığınız bu hayatın sonunda razı olacağınız bir hayatı bulamayacaksınız demektir. Öyleyse Allah için durumunuzu bir daha gözden geçirin. Eğer sonunda razı olacağınız bir hayata gitmek istiyorsanız burada Allah'tan ve Allah'ın hayat programından razı olarak yaşamak zorundasınız, bunu hiç bir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

İşte kıyâmet gününe ve o günün dehşetine iman eden mü'-minler o kıyâmet gününden korku içinde tir tir titremekte, ondan korkup sakınmaktadırlar. Kıyâmet gününün dehşetinden ve o günde rezil ve perişan bir duruma düşmekten Rablerine sığınmaktadırlar. Çünkü onlar yakînen biliyorlar ki kıyâmet günü mutlaka gelecektir. Kıyâmet mutlak bir haktır. Kıyâmet günü hak olan bir Allah'ın hak olan kitabında bildirdiği, inkârı mümkün olmayan bir

haktır. Mü'minler onun geleceğine yakînen inanırlar ve o konuda korku içinde yaşarlar. Kıyâmet gününü iki kaşlarının arasında bilirler ve hayat programlarını o günün inancına bina ederler.

Bir adım atarken yarın ben bundan hesaba çekileceğim. Bir söz söylerlerken, yarın bu konuda benim karşıma bir dosya çıkacak. Bir eylemde bulunurken, birini severken, birisine küserken, alırken, verirken, yatarken, kalkarken hep onun bilinci içinde yaşarlar. Tüm amellerinin, tüm sözlerinin ve tüm tavırlarının üzerine âhiretin mührünü basarlar. Her an o gün konusunda haşyet içindedirler. O gün amellerinin hafif gelmesinden korkarlar. “Ya amellerim beğenilmezse, ya Rabbim bu amellerimi beğenmez de gazabına maruz kalırsam, ya cenneti kaybedersem, ya cehenneme yuvarlanırsam” diye sürekli bir korku içinde yaşarlar ve o gün için hazırlık yapmaya çalışırlar. İmanlarını ve amellerini güzelleştirmeye çalışırlar. O gün gelmeden sâlih amellerini çoğaltmaya çalışırlar. Razı olacağı sâlih amellerin peşinde koşarak Rablerini kendilerinden razı etmeye ve O’nun razı olacağı bir hayatı yaşamaya çalışırlar.

Allah’tan razı olanlar, Allah’ı razı edecek bir hayat yaşayanlar cennette razı olacakları, hoşnut olacakları bir hayatın içindeyken, amelleri, mîzanları, iyilikleri hafif, kötülükleri ağır basanlar, ya da Allah katında amelleri hafif gelenler, amelleri hakka istinad etmeyenler, amelleri Allah tarafından değersiz görülüp değerlendirmeye alınmayanların da anaları, sığınakları haviyedir. Onun anası haviye olacaktır. Haviye de cehennemin isimlerinden birisidir. Cehennem çok derin bir çukur olduğu için ona bu isim verilmiştir. Bunlar tepe üstü, tepe takla oraya atılacakları için böyle denmiştir. Veya onun anası ağlamıştır anlamına bir ifadedir bu.

Çünkü onlar dünyada Allah’tan razı olmamışlar, Allah’ın hayat programından razı olmamışlar, pislikten razı olmuşlardı. En’âm sûresinde ifade edildiği gibi:

İşte Allah böylece inanmayan kâfirlere pisliği yazmıştır. Pislikten hoşlanma ve hayırdan hoşlanmama onların vazgeçilmez özelliğidir. İşte böylece Allah inanmayanları bataklılar içinde, pislikler içinde bocalar bir vaziyette bırakıveriyor. Allah kötülüğü yazıyor kâfirlere. Çünkü onlar hep kötülükten yana olmuşlardır. Çünkü onlar oylarını hep kötülükten yana kullanmışlardır, onlar hidâyetten nefret edip dalâleti tercih etmişlerdir. Çünkü onlar bunu istemişler, iradelerini bu istikâmette kullanmışlar, kötülükten razı olmuşlar, kötülüğün peşinde olmuşlar, Allah da onlara bunu yazıvermiş. Kötülüğü onların vazgeçilmez özelliği yapıvermiş. Dünyada bunlara pislik yazıldığı gibi, âhi-rette de pisliğe ve azabın içine atılacaklardır.

Eğer insanlar dünyada Allah'ın kendilerine belirlediği hayat programını bırakırlar da başka programlara yöneliyorlarsa, kendilerini Allah'a kulluk ortamından çıkarıp kendi kendilerine ya da Allah'tan başkalarına kulluğa yöneliyorlarsa, kendi kendilerine yazık ediyorlar demektir. Şirke düşen insanlar, küfrü tercih eden insanlar zalimlerin en büyükleridir. Haram-helâl konularında, hayat programı, yeme-içme konusunda, kılık-kıyafet, hukuk, eğitim konusunda Allah'ın yasalarını bozanlar, Allah'ın helâl-haram sınırlarını çiğneyenler, kendi keyiflerine ve kafalarına göre bir hayat programı çizenler, bilelim ki kendi kendilerine yazık ediyorlar demektir. Kendi kendilerini Hâviye'ye atıyorlar demektir. İnsanlar ne yaparlarsa kendilerine yapmaktadırlar.

Yani Allah yasalarını çiğneyen insanlar hem zalim, hem de mazlum durumuna düşmektedirler. Kendilerine zulmedenler de, zulmedilenler de kendileridirler. Müslüman, hayat programını Allah'tan alan ve asla kendisinin zalimi ve mazlumu konumuna düşmeyen insandır. Bu haliyle de müslüman hem dünyada, hem de âhirette kendisini kurtaracaktır. Ama kendilerine zulmedenler, çevrelerine zulmedenler, Allah'ın azabından kendilerini kurtaramayacaklardır.

Aslında cehenneme yuvarlanan bu insanlara Allah zulmetmi-yor, bunlar kendi kendilerine zulmediyorlar. Çünkü o zalimler Rablerini tanımamışlar, Rablerinin hayat programıyla ilgilenmemişler, hattâ kendilerini Rabb bilmişler ve şimdi elbette inkâr ettikleri o Rabb onları kendi yaptıklarıyla hesaba çekecektir. Halbuki dünya hayatında bu zalimlerin Allah'tan da, Allah'ın yasalarından da, Allah'ın kitabından da haberleri yoktu. Haram-helâl aramamışlardı hayatlarında. Zulmetmişler, haksızlık etmişler, inkâr etmişler, duymazdan gelmişler, müs-tekbirce davranmışlardı. Ne yapmışlarsa tüm amellerini karşılarında buluyorlar. Amellerinden dolayı değerlendirilecekler şimdi.

Hani dünyadayken bu zalimler amellerimizden dolayı bizi değerlendirmeye çalışmıyorlar mıydı? Dosyalıyorlardı ya mü'minleri. Şimdi de onların dosyaları alabildiğine kabarıktır. Zulmettikleri insan sayısınca dosyaları kabarık olacak. Kimileri bir milyona zulmetmişse bir milyonluk bir dosya, beş milyona zulmedenlerin dosyaları beş milyonluk, tüm yeryüzü insanlığına zulmedenlerin dosyaları o kadar kabarık. Dünyada müslümanları dosyalamaya çalışan, müslümanlara dosyalar hazırlayanlara orada dosyalar hazırlanmıştır. Dosyaladığı müslüman sayısınca orada onlara dosyalar açılmıştır. Dosyalar birer birer açılacaktır. Zulmettikleri insanların dosyaları, haklarını yedikleri insanların dosyaları, bombaladıkları insanların dosyaları, aç bıraktıkları, sömürdükleri insanların dosyaları birer birer açılmaya başlamıştır.

Ya da kitap açılmıştır. Onların kendisiyle yargılanacakları Allah'ın kitabı açılmış ve onunla yargılanma başlamıştır. Her bir dosya açıldıkça zalimler

amellerini ve amellerinin karşılığını orada hazır bulacaklar. Allah hiç kimseye zulmetmemektedir. Bu amelleri kendileri işlemiştir. Kendi amellerinin karşılığıdır bunlar. Değilse yapmadıkları, işlemedikleri suçlardan ötürü Allah hiç kimseyi cezalandırarak zulmet-mez. Ya da başkalarının günahlarını yanlışlıkla bir adamın defterine yazarak işlemediği günahlardan ötürü ona zulmetmez. Yaptıklarının bir kısmını zayi etmek sûretiyle Allah kimseye zulmetmez. Hayır hayır, Allah hiçbir haksızlık yapmaz, bunlar bu adamın bizzat dünyadayken kendi elleriyle işlediği amellerin değerlendirilmesidir.

Evet onların sığınağı, ana kucağı Haviyedir. Hani çocuk korkunca veya ağlayınca sığınmak için ana kucağını arar ya, işte bunlar da ana kucağı olarak cehenneme, ateşe sığınacaklar.

Onun mahiyeti nedir bilir misin sen? O Hamiye bir ateştir. Derinliği olan ve müşterilerinin baş aşağı atılacağı son derece sıcak, son derece hararetli, kızgın, kızışgın, kızdırılmış ve korkunç bir ateştir. Dayanılmaz bir ateştir. Zaten ateşe bir de Hamiye ifadesinin kullanılması onun dünyada bizim bildiğimiz ateşlerden daha farklı olduğunu anlatmaktadır.

Rabbimiz, "onun mahiyeti nedir sen bilir misin?" şeklindeki sorusuyla onun insan tasavvurunun ötesinde bir ateş olduğunu vurguluyor. İnsanların asla tasavvur edemeyecekleri bir çılgınlıkla müşteri-lerini, yavrularını bekleyen ve uzaktan onları gördükçe de kükreyen azgınlaşan bir anne kucağı olarak onları bekleyen bir ateş.

Buhârî'nin Ebu Hureyre efendimizden rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Sizin yakmakta olduğunuz Ademoğlunun ateşi miktar olarak cehennem ateşinin yetmişte biridir."

Oradakiler dediler ki: "Ey Allah'ın Resûlü, insanlara azap etmek için herhalde Ademoğlunun ateşi de yeterlidir."

Bunun üzerine Allah'ın Resûlü: ***"Cehennem ateşi Adem oğlunun ateşi üzerine (Miktar olarak fazlalaştırıldığı gibi sıcaklığının derecesi olarak da) altmış dokuz derece fazla kılındı"***

buyurdu.

Yine Tirmizî ve İbni Mâce'nin Ebu Hureyre efendimizden rivâyet ettikleri bir başka hadislerinde Rasûlullah efendimiz şöyle buyurur:

“Cehennem ateşi bin yıl yakıldı nihâyet kızardı. Sonra bin yıl daha yakıldı nihâyet beyazlaştı. Sonra bin yıl daha yakıldı sonunda kapkara karardı. Bu yüzden o simsiyahtır.”

Yine Ebu Hureyre efendimizin rivâyet ettiği bir başka hadislerinde de Allah’ın Resûlü’nün şöyle buyurduğunu biliyoruz:

“Cehennemliklerin azap yönünden en hafif ceza göreni, ayağının altına ateşten bir pabuç giydirilecek ve bunun etkisiyle beyni kaynayacak kimsedir.”

Evet, ateşin en hafifi işte buymuş. Adamın ayağının altına konulacak ateşten bir pabucun etkisiyle beyni fokur fokur kaynayacak. Beyni kaynayıncaya kadar, iş beyne gelinceye kadar diğer azalarının ne hale geldiğini varın siz düşünün.

İşte böyle Allah’tan, Allah’ın kitabından, Allah’ın hayat programından habersiz bir hayat yaşayan insanların sığınağı, barınağı, ana kucağı bu ateştir. Yarın mü’minler hûrilerine, ğılmanlarına yaslanırken, envaî çeşit nimetlerle kucaklaşırken, pınarlar başında, gölgeliklerde şaraplarını yudumlarken kâfirler de analarına sığınacaklar. Ya da anaları ağlayacak onların. Allah cümlemizi böyle bir sonuçtan korusun. Velhamdü lillahi Rabbi’l âlemin.